

ДАЙДЖЕСТ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ UKRAINE RECOVERY DIGEST №31

**ЩОТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД МЕДІА,
НОРМАТИВНИХ АКТІВ ТА ЗАЯВ
НА ТЕМУ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ**

18 – 25 ЖОВТНЯ 2022

ЗМІСТ:

1. НОРМАТИВНІ АКТИ	3
2. МІЖНАРОДНА ДОПОМОГА	4
3. ПІДРАХУНОК ЗБИТКІВ	7
4. ПЛАНИ ВІДНОВЛЕННЯ – ОФІЦІЙНО	8
5. ПЛАНИ ВІДНОВЛЕННЯ – ЕКСПЕРТИ	13
6. ХІД ВИКОНАННЯ ПЛАНУ ВІДНОВЛЕННЯ	17

1. НОРМАТИВНІ АКТИ

НАЦКОМІСІЯ ЗАТВЕРДИЛА ПОРЯДОК ВІДНОВЛЕННЯ ПОШКОДЖЕНИХ РОСІЙСЬКИМИ ОБСТРІЛАМИ МЕРЕЖ «УКРЕНЕРГО»

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), затвердила порядок дій НЕК «Укренерго» з відновлення електромереж або їх складових, пошкоджених внаслідок бойових дій.

Відповідне рішення НКРЕКП схвалила на засіданні 25 жовтня.

Документ врегульовує здійснення ремонтних робіт у електричних мережах оператора системи передачі, організацію тимчасових схем живлення у разі тотальних пошкоджень постійних схем електропостачання та будівництво (повне відновлення) джерел живлення у випадку неможливості організації схеми електропостачання діючими джерелами живлення на період дії воєнного стану.

Згідно із затвердженим порядком, «Укренерго» формує комплекс всіх технічних і організаційних заходів, яких необхідно вжити для відновлення системи до нормального режиму роботи.

План відновлення має враховувати пріоритети для відновлення електроживлення користувачів за критерієм належності до критичної інфраструктури. «Укренерго» на підставі такого плану формуватиме графік черговості виконання відновлювальних робіт електричних мереж та/або їх складових, залежно від технологічної доцільності та стабілізації ситуації на відповідній території.

При проведенні робіт допускається застосування типових проектів або проектів-аналогів на раніше виконані роботи.

2. МІЖНАРОДНА ДОПОМОГА

ДОПОМОГТИ БІЗНЕСУ ТА ЕКОНОМІЦІ: ЄБРР ВИДІЛИТЬ УКРАЇНІ ДО €3 МІЛЬЯРДІВ

Європейський банк реконструкції та розвитку виділив Києву понад 1 млрд євро після початку війни з РФ і має намір потроїти цю суму. Транш піде на підтримку реального сектору економіки, включно з фармацевтичною промисловістю.

Про це йдеться у пресрелізі ЄБРР.

Домовленість про фінансування була оформлена під час зустрічі у Києві президенткою банку Оділь Рено-Бассо із президентом України Володимиром Зеленським.

Транш витратять на підтримку реального сектору економіки — **енергетичної та продовольчої безпеки, відновлення залізничних колій, інфраструктури та фармацевтичної промисловості.**

Банк інвестував в електроенергетичні компанії України та надав «Нафтогазу» підтримку ліквідності до 500 млн євро. Наразі відбуваються переговори про збільшення фінансування термінового ремонту електромереж та підтримку муніципальної влади Києва, Львова та Дніпра.

БЕЛЬГІЯ ПРОДОВЖУВАТИМЕ ДОПОМОГУ ЕНЕРГЕТИЧНОМУ СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Міністр енергетики України Герман Галущенко провів онлайн-зустріч з Міністром енергетики Королівства Бельгія пані Тінне Ван дер Стретен.

Він наголосив, що енергетики намагаються оперативно проводити ремонтні і відновлювальні роботи, аби якомога швидше повернути світло і тепло у домівки українців.

Тінне Ван дер Стретен запевнила Германа Галущенка, що Бельгія і надалі підтримуватиме Україну у боротьбі з російською агресією, надаючи необхідну допомогу, у тому числі й енергетичному фронту. Наступний гуманітарний вантаж враховуватиме потреби енергетичного сектору і буде відправлений до кінця жовтня.

НІМЕЧЧИНА ГОТОВА НАДАТИ УКРАЇНІ €20 МЛН НА ЗАКУПІВЛЮ РЕЗЕРВНОГО ОБЛАДНАННЯ

Таких попередніх домовленостей досягнуто під час зустрічі з Міністром Федерального міністерства навколишнього середовища, охорони природи, ядерної безпеки та захисту прав споживачів Штеффі Лемке, повідомив Міністр розвитку громад і територій України Олексій Чернишов.

УКРАЇНА ОТРИМАЛА ВІД СВІТОВОГО БАНКУ ДОДАТКОВЕ ФІНАНСУВАННЯ ЯК ГАРАНТІЮ ВІД ВЕЛИКОБРИТАНІЇ НА 500 МЛН ДОЛ. США

До Державного бюджету України надійшло 500 млн дол. США додаткового фінансування від Світового банку. Кошти надано на пільгових умовах як гарантія від Великобританії.

Зазначену позику надано у рамках Угоди про надання Україні Третього Додаткового фінансування в межах реалізації спільного з Міжнародним банком реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародною асоціацією розвитку (МАР) проекту «Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні».

Строк погашення кредиту – 19 років з п'ятирічним пільговим періодом. Процентна ставка – 0,25% річних (нараховується на невикористану частину позики).

Ці кошти буде спрямовано на відшкодування витрат, понесених Державним бюджетом України на оплату роботи працівників бюджетної сфери, забезпечення пенсійних виплат та окремих програм державної соціальної допомоги, таких як оплата житлово-комунальних послуг, підтримка малозабезпечених сімей, дітей-інвалідів та інвалідів з дитинства, ВПО.

УКРАЇНА ОТРИМАЄ 2 МЛН ДОЛАРІВ ГРАНТОВИХ КОШТІВ У МЕЖАХ ПРОГРАМИ «ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ГРОМАДСЬКИХ БУДІВЕЛЬ В УКРАЇНІ»

25 жовтня, у межах 5-го Німецько-Українського економічного форуму у Берліні, Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) та Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) підписали Грантову угоду щодо підтримки програми «Енергоефективність громадських будівель в Україні». Йдеться про спрямування 2 млн євро від Фонду Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та довкілля (Фонд E5P) на відновлення низки закладів охорони здоров'я, які постраждали внаслідок військової агресії РФ.

«Впровадження європейських практик щодо політики енергоефективності є одним із ключових пріоритетів України. Підвищення енергоефективності громадських будівель було і залишатиметься важливим елементом для забезпечення енергетичної безпеки нашої країни. Ми з нетерпінням чекаємо на початок першого конкурсу пропозицій у рамках цієї програми, щоб муніципалітети могли надати свої пропозиції щодо термомодернізації чи ремонту, зокрема, дитячих садків, шкіл та медичних закладів. Ми хочемо реконструювати Україну за найвищими стандартами енергоефективності. Замість кожної зруйнованої чи пошкодженої будівлі збудуємо сучасну, безпечну та енергоефективну», — наголосив Олексій Чернишов.

США ДОПОМОЖУТЬ У ВІДНОВЛЕННІ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

У Вашингтоні Міністр інфраструктури України Олександр Кубраков, Міністр транспорту США Піт Буттіджедж та Міністр торгівлі США Джина Раймондо підписали Спільну заяву щодо підтримки інфраструктурної стійкості України та її відновлення через посилену двосторонню співпрацю.

Заява передбачає створення Спільної робочої групи (Task Force), яка займеться питанням залучення американських державних інституцій, бізнесу та експертів до процесу відновлення інфраструктури України.

Сторони домовились провести перше засідання Спільної робочої групи уже найближчим часом. Координацією її роботи займатимуться Міністерство інфраструктури України, Міністерство транспорту США та Міністерство торгівлі США.

ШВЕЙЦАРІЯ ВИДІЛИТЬ 15 МЛН ШВЕЙЦАРСЬКИХ ФРАНКІВ НА РОЗВИТОК ЦИФРОВІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

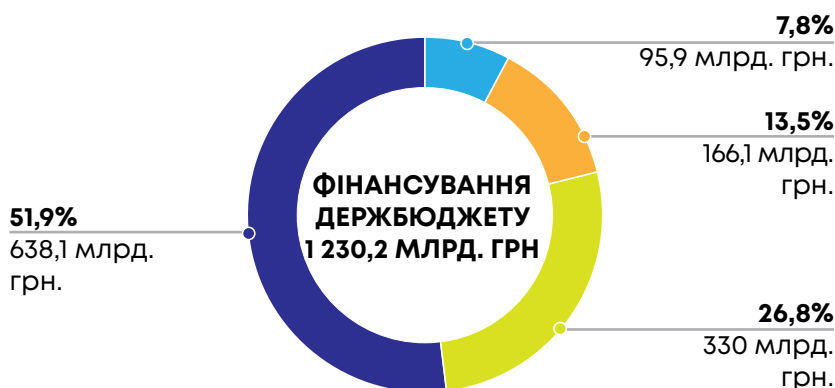
Україна та Швейцарія розширюють співпрацю у сфері цифровізації. Уряд Швейцарії виділить 15 млн швейцарських франків на розвиток нових цифрових послуг та сервісів, необхідних для українців під час повномасштабної війни.

Мінцифри та Швейцарська агенція розвитку та співробітництва (SDC) підписали меморандум про співпрацю країн у сфері цифрової трансформації за результатами домовленостей Ukrainian Recovery Conference 2022, яка пройшла в Лугано в липні.

Підписання документа передбачає розширення швейцарської Програми «Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади» (EGAP) в Україні, яка впроваджується Фондом Східна Європа та Фондом Innovabridge, та завдяки якій ми маємо змогу працювати над цифровими змінами.

ЧАСТКА ЗОВНІШНЬОГО ФІНАНСУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ СЯГНУЛА МАЙЖЕ 60%

На 19 жовтня фінансування держбюджету з початку війни склало 1 230,2 млрд. грн. або 38,565 млрд. дол.

З цієї суми:

- **7,8% (95,9 млрд. грн.)** - пільгові кредити МФО (МВФ, Світового банку, ЄІБ)
- **13,5% (166,1 млрд. грн.)** - ОВДП, розміщені на ринкових умовах
- **26,8% (330 млрд. грн.)** - монетизація дефіциту держбюджету НБУ
- **51,9% (638,1 млрд. грн.)** - двосторонні офіційні пільгові кредити та гранти (найбільші кредитори/донорів – США, ЄС, Німеччина, Канада, Японія, Великобританія)

Таким чином, зовнішні надходження склали 734,1 млрд. грн. або майже 59,7% від всього фінансування з початку війни.

Обсяги зовнішнього фінансування поступово збільшуються. Якщо на 1 серпня кредити і гранти від партнерів займали 51% в загальному фінансуванні, на 1 вересня 56%, то на 18 жовтня вже майже 60%. На даному етапі – з точки зору збереження фінансової стабільності – це позитивна тенденція:

- допомагає скоротити емісійне фінансування дефіциту бюджету з боку НБУ (частка останнього скоротилась з 32% на початок серпня до 27% зараз), що стримує інфляцію.
- близько 45% зовнішнього фінансування надійшло у вигляді безповоротної допомоги (грантів), решта – кредити на дуже пільгових умовах за строками і ставками, що зменшує тиск на бюджет і державний борг
- надходження зовнішнього фінансування разом із гуманітарною допомогою стабілізують платіжний баланс та відповідно знижують тиск на обмінний курс.

[Джерело](#)

ЄС ВИДІЛИТЬ УКРАЇНІ 1 МІЛЬЯРД ЄВРО ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ЕНЕРГОПОСТАЧАННЯ – ФОН ДЕР ЛЯЕН

Євросоюз виділить Україні 1 мільярд євро екстреної допомоги для відновлення енергопостачання, заявила президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн на конференції з відновлення України в Берліні 25 жовтня.

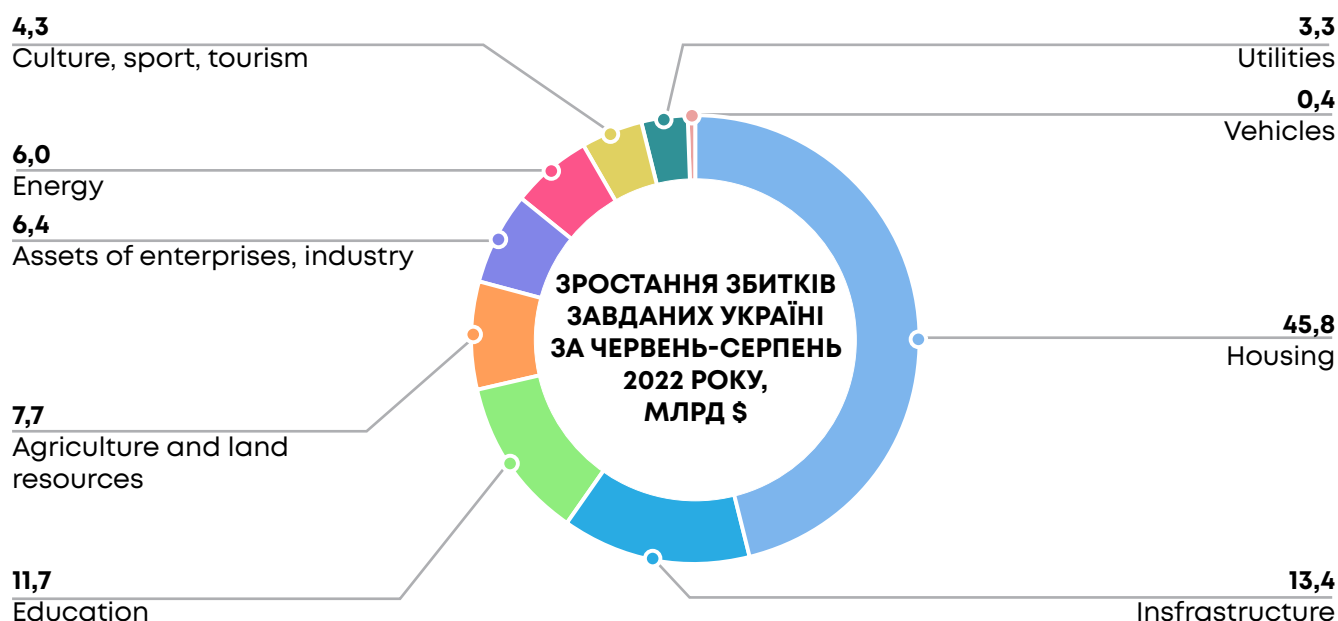
За її словами, Росія цілить у цивільну інфраструктуру, зокрема енергетику. «Тому ми працюємо з Україною над відновленням цієї інфраструктури, надаючи надзвичайну допомогу обсягом **1 мільярд євро**. Ми також уже передали 400 електрогенераторів», – сказала вона.

3. ПІДРАХУНОК ЗБИТКІВ

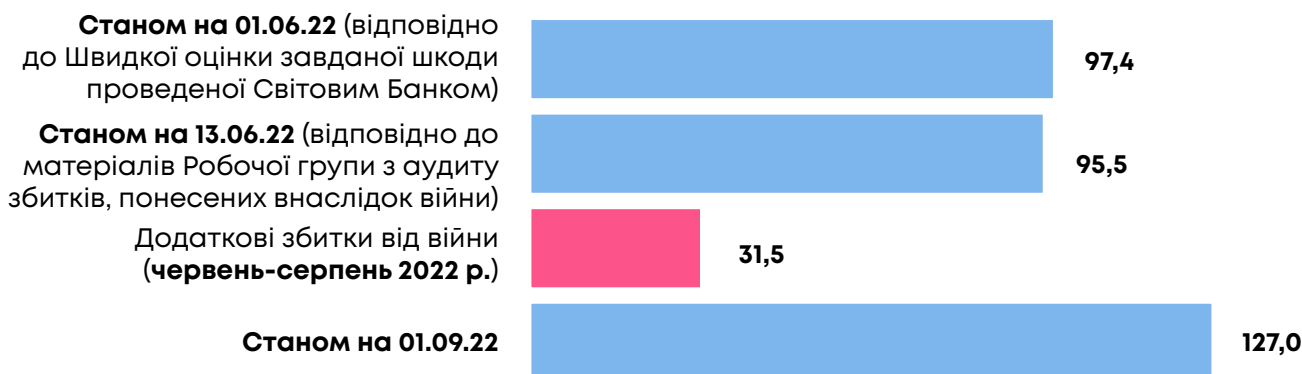
ЗАГАЛЬНА СУМА ЗБИТКІВ, ЗАВДАНА ІНФРАСТРУКТУРІ УКРАЇНИ, СКЛАДАЄ ПОНАД \$127 МЛРД — ЗВІТ KSE INSTITUTE СТАНОМ НА ВЕРЕСЕНЬ 2022 РОКУ

Загальна сума прямих задокументованих збитків житловій та нежитловій нерухомості, іншій інфраструктурі України станом на вересень 2022 року склала понад \$127 млрд (за вартістю заміщення).

Це дані з детального звіту проєкту «Росія заплатить» KSE Institute про збитки економіки України, понесені внаслідок пошкоджень і руйнувань фізичних активів (damages) внаслідок воєнної агресії росії. Звіт охоплює період з 24 лютого по вересень 2022 року та доступний за посиланням.

ПРЯМІ ЗБИТКИ ЗАВДАНІ УКРАЇНІ, МЛРД \$

Оцінка прямих фізичних пошкоджень здійснена в рамках Національної ради з відновлення України від наслідків війни аналітичною командою Київської Школи Економіки (КШЕ) спільно з Мінрегіонрозвитку, Мінінфраструктури, МОЗ, за координації Мінреінтеграції та у співпраці з іншими профільними міністерствами та Національним банком.

Відповідно до звіту, за червень-серпень 2022 року Україна додатково понесла на \$31.5 млрд збитків своїм активам.

[Звіт](#)

4. ПЛАНИ ВІДНОВЛЕННЯ – ОФІЦІЙНО

ДЕНИС ШМИГАЛЬ ТА УРСУЛА ФОН ДЕР ЛЯЕН ОБГОВОРИЛИ СТВОРЕННЯ ФІНАНСОВОЇ КООРДИНАЦІЙНОЇ ПЛАТФОРМИ

Під час робочої поїздки в Берлін 25 жовтня Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль провів зустріч із Президентом Європейської комісії Урсулою фон дер Ляєн.

Глава українського Уряду подякував Європейському Союзу за готовність виділити **18 млрд євро** у 2023 році для допомоги українцям.

Денис Шмигаль та Урсула фон дер Ляєн обговорили створення фінансової координаційної платформи та відновлення України.

«Один із принципів Лугано — «об'єднані в захисті – об'єднані у відновленні». Саме тому Уряд України хоче запропонувати всім партнерам започаткувати **Financial coordination platform and meetings**. Ми маємо під співголовуванням США, Європейської комісії та України на постійній основі проводити зустрічі міністрів фінансів країн G7 та інших партнерів, керівництва міжнародних фінансових організацій, серед яких Світовий банк, МВФ, ЄБРР, ЄІБ, Міжнародна фінансова корпорація та OECD», — підкреслив Денис Шмигаль.

Засловами Прем'єр-міністра, метою цих зустрічей має стати **координація допомоги Україні**, визначення напрямків для першочергового та довгострокового відновлення, а також джерел їх фінансування.

«Ми маємо узгоджувати підходи до фінансування та розглянути варіанти страхування військових ризиків. І врешті-решт знайти рішення, як найбільш ефективно конфіскувати чи використати заморожені російські активи на відбудову України», — зауважив Глава Уряду.

Крім того, ці зустрічі, на думку Прем'єр-міністра, дадуть можливість напрацювати політики та принципи, які стануть універсальними механізмами для відбудови будь-якої країни, що зазнала агресії. А також сформувати навколо **Плану відновлення України** план економічного посилення Європейського Союзу.

Прем'єр-міністр України у своєму виступі підкреслив, що результатом конференції мають стати ґрунтовні розрахунки, як крок за кроком повинна відновлюватись Україна. Не лише потім, але й зараз. Для цього Україна виконує свої зобов'язання, визначені в основних **принципах Лугано**.

«Україна вже ухвалила необхідне законодавство для створення Фонду ліквідації наслідків агресії росії в рамках державного бюджету України. І Президент України анонсував створення державного фонду відновлення нашої країни», — зауважив Денис Шмигаль.

Як повідомив очільник Уряду, спільний Reforms Delivery Office за 4 місяці зібрав коментарі та пропозиції до проекту Плану відновлення від представників 14-ти країн, агенцій ООН, Представництва ЄС в Україні, ЄБРР, Групи Світового банку, ЄІБ, Японського агентства міжнародного співробітництва, низку міжнародних організацій та установ.

«Наш Уряд отримав більше 300 пропозицій від 163 представників бізнесу та громадськості в Україні. Вони опрацьовані робочими групами та відповідні зміни внесені до розділів Плану», — сказав Денис Шмигаль.

За словами Прем'єр-міністра, Україна продовжує виконувати Угоду про асоціацію з ЄС, зокрема до кінця 2022 року планується прийняти 100 стандартів Євросоюзу для різних галузей.

«Дерегуляція бізнесу, приватизація, системне реформування митниці, реформа Уряду, підвищення адресності допомоги громадянам та бізнесу, лібералізація трудового кодексу, цифровізація та розширення електронних послуг. Всі ці речі відбуваються на фоні війни», — підкреслив очільник Уряду України.

Денис Шмигаль також відзначив, що Уряд України разом із командами Світового банку та Європейської комісії представив звіт щодо збитків, які завдала війна. Станом на червень цього року верифіковані потреби на відновлення вже складають **350 млрд доларів**.

[Повний текст промови Прем'єр-міністра України Дениса Шмигаль на відкритті Міжнародної експертної конференції з питань відновлення, відбудови та модернізації України, 25.10.2022](#)

ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ – ЗАВДАННЯ ПОКОЛІННЯ.

Олаф Шольц

Канцлер Німеччини Олаф Шольц вважає, що відновлення України є завданням для покоління, з яким не зможе впоратися наодинці жодна країна, донор чи міжнародна організація.

Про це Шольц сказав, виступаючи на німецько-українському бізнес-форумі.

Канцлер ФРН зазначив, що ЄС у червні ухвалив рішення зробити Україну кандидатом на вступ до блоку.

– Це рішення також надсилає сигнал приватним інвесторам: будь-хто, хто сьогодні інвестує у відновлення України, інвестує у майбутню країну-члена ЄС, яка стане частиною нашої юридичної спільноти та нашого єдиного ринку, – наголосив Олаф Шольц.

За його словами, важливо відновити зруйновані електростанції та мережі, а також зробити їх ефективнішими, щоб зрештою забезпечити розширення експорту української електроенергії до ЄС та поступовий перехід до кліматичної нейтральності.

Він наголосив на необхідності більшої прозорості та “ще більш рішучої боротьби з корупцією”, оскільки Україна зрештою прагне приєднатися до блоку.

Олаф Шольц заявив, що відбудова України буде «планом Маршалла» XXI століття і можливістю для побудови більш стійкої та міцної України: **важливий виробник зеленої енергії, експортер індустриальної та аграрної продукції, цифровий центр з одними з найкращих ІТ-експертів, а також член ЄС з відповідною інфраструктурою та правовою базою.**

«Щоб втілити таке гігантське зусилля, нам потрібно розробити ще кращі шляхи для залучення публічних та приватних інвесторів у стаке майбутнє України з усього світу».

У ЄС ЗАПУСТЯТЬ ПЛАТФОРМУ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ.

Урсула фон дер Ляєн

У Євросоюзі розраховують на запуск координаційної платформи для втілення плану з відновлення України до кінця цього — початку наступного року.

Про це заявила президентка Європейської Комісії Урсула фон дер Ляєн.

Як наголосила фон дер Ляєн, Україна потребує **термінової допомоги для відновлення** вже зараз, та нагадала про результати конференції у Лугано щодо плану відновлення України.

А саме, що такий план відбудови **визначатиметься самою Україною** та буде заснований на принципах прозорості, реформ, підзвітності та верховенства права, демократії, ґендерної рівності, інклюзивності та сталості.

Аби втілити плани в реальність, продовжила президентка ЄК, останні місяці міжнародні партнери обговорювали створення координаційної платформи. На переконання фон дер Ляєн, платформа повинна запрацювати як найшвидше: «бажано, до кінця цього або на початку наступного року».

Крім того, Єврокомісія заявила про готовність **надати секретаріат** для запуску такої платформи.

За її словами, насамперед слід забезпечити отримання всієї необхідної допомоги для України, потім потрібна правильна архітектура, щоб зробити підтримку широкою та інклюзивною. «Третє: оскільки Україна набула статусу кандидата на вступ до ЄС, ми маємо вкласти зусилля щодо відновлення України в її шлях до Євросоюзу», – підкреслила фон дер Ляєн.

Вона заявила, що Україна потребує швидкого **відновлення вже зараз**, коли росія продовжує

бомбардувати та знищувати цивільну інфраструктуру. Говорячи про довготривалі потреби реконструкції, президент Єврокомісії заявила про необхідність втілити в життя принципи конференції з відновлення України у Лугано. За оцінками Світового Банку, збитки від війни в Україні оцінюються в 350 млрд доларів. За оцінками міжнародних фінансових інститутів, Україна потребує **3-5 млрд євро щомісяця**, тільки щоб покрити поточні витрати

«Координаційна платформа, про яку міжнародна спільнота говорила останні місяці, має бути створена якнайшвидше, до кінця цього або до початку наступного року», – заявила президентка Єврокомісії.

При цьому вона виклала п'ять головних висновків експертної дискусії, що відбулася сьогодні.

Перший висновок стосується необхідності надавати **більшу частину прав і повноважень щодо відбудови на місцевий рівень**. Свого часу оригінальний План Маршалла успішно спрацював, тому що до складу міністерств були введені незалежні експерти, які забезпечили прозорість ключових урядових рішень.

«Ми знаємо, що гроші не можуть вирішувати все, до того вам потрібні вірні інституції. Тож спостереження та контроль є необхідними не лише для того, щоб забезпечити якісну систему управління, але також для того, щоб проводити моніторинг впливів з боку донорів. Українське громадянське суспільство добре підготовлено для того, щоб подолати цей бар'єр», – зауважила президент Європейської Комісії.

Другий висновок, за її словами, полягає у тому, що для повного розкриття людського потенціалу України, для прискорення цифрової та «зеленої» трансформації в країні, необхідно продовжувати процеси **децентралізації**, які значно посилюють впливовість місцевих органів влади.

«**Регіони та муніципалітети також є центрами економічної сили**. Ця децентралізація, разом із необхідними судовими та антикорупційними реформами, будуть сприяти розвитку приватних інвестицій по всій країні», – наголосила Урсула фон дер Ляєн.

Третім пунктом вона відмітила тісний зв'язок між процесами відновлення та **входження України до ЄС**, оскільки обидва можуть слугувати каталізатором для необхідних реформ та потужним мотивом для їх впровадження, оскільки люди розуміють, через що треба пройти та заради чого здійснюються ці реформи.

«Четвертий пункт говорить сам за себе. Новий План Маршалла для України має відповідати **Європейському Зеленому курсу**. Це можливість зробити стрибок у сучасну, конкурентну та стабільну економіку. Нарешті, п'ятий висновок у тому, що координація між донорами має переважати конкуренцію між ними. Що краще будуть пояснені плани реконструкції, то простіше буде для донорів брати в них участь», – сказала президент Єврокомісії.

При цьому вона окремо наголосила, що дуже важливим для успіху процесу відновлення є шлях комунікації із суспільством та із зовнішнім світом, та відзначила, що шлях, яким таку комунікацію проводить українська влада, великою мірою дозволяє мобілізувати українське суспільство та зберігати Україну на високих позиціях у світовому порядку денному.

«Сьогодні нам всім стало абсолютно зрозумілим, що ми будемо у цьому процесі дуже тривалий час. «Втома від підтримки» може стати викликом. Це говорить про важливість комунікації... Політики не можуть і не повинні бути відстороненими від процесів відновлення. Жорстокість путіна спричинила величезні страждання та руйнації в Україні. Але водночас, ці безумні дії мали зворотний ефект. Незгода народу з діями путіна є потужним стимулом для зусиль України з відновлення. Саме така рішучість підживлює новий План Маршалла», – відзначила Урсула фон дер Ляєн.

ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ МАЮТЬ БУТИ ВИКОРИСТАНІ ЗАМОРОЖЕНІ РОСІЙСЬКІ АКТИВИ – ПРЕМ'ЄР ПОЛЬЩІ

Для відновлення України та компенсації завданих збитків мають бути використані заморожені активи РФ.

Про це заявив прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький на Міжнародній експертній конференції з відновлення, реконструкції та модернізації України у Берліні.

«Росія має відповідати за ті пошкодження, ті збитки, яких вона завдала Україні в минулому. Ми маємо досвід, що загарбники мають відповідати за результати своїх дій. Є велика кишеня з грошима, яку можна використати. Це саме ті російські активи, і російської держави, і олігархів,

які зараз заморожені у Швейцарії та інших країнах. Звісно, заморожені активи можуть ще збільшитись, але саме цю кишеню, гаманець треба використовувати для відновлення України, компенсації збитків», – зазначив Моравецький.

Натомість він наголосив, що мужня, героїчна боротьба України врятувала не лише Україну, а й привела до того, що багато країн вийшли з геополітичного сну. За словами Моравецького, щомісяця Україні необхідно надавати \$3-5 млрд.

“Боротьба в Україні важлива тому, що підтримка України – це найкраща гарантія для нашої власної безпеки і для того, щоб ми могли забезпечити мир на найближчі десятиліття. Усі ті, хто не хоче підтримувати Україну, не налаштовані на гарантування нашої безпеки або їх втягнула російська пропаганда”, – вважає прем’єр Польщі.

За його словами, перемога Росії все більш малоімовірна не лише через військові успіхи України і не лише через те, що санкційні пакети діють, а й тому, що багато представників західного світу показали, що вони рішуче стоять і стоятимуть на боці України.

“Інвестиції в Україну – це не лише наш моральний обов’язок, це вимога реальної політики”, – вважає Моравецький, наголосивши на необхідності працювати над тим, щоб Україна могла стати членом ЄС.

ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ ЗАКЛИКАВ КРАЇНИ ПРИШВИДШУВАТИ РІШЕННЯ ЩОДО УЧАСТІ У ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ

«Щоб зробити процес залучення партнерів до відбудови швидшим, уже наступного місяця має запрацювати Фонд відновлення України. **Наглядова рада Фонду на 75% складатиметься з представників країн-донорів. Це прозорість і відповідальність.**

Також Україна потребує допомоги в покритті дефіциту держбюджету наступного року. Для України це непідйомна сума дефіциту – 38 мільярдів доларів. Це зарплати вчителів, лікарів, соціальні виплати, пенсії. Є потенціал зокрема й завдяки Міжнародному валютному фонду та іншим фінансовим інституціям. Наш діалог триває», – зазначив він.

Президент говорив і про те, що слід обов’язково визначитися з **механізмом відшкодування державою-агресором усіх спричинених війною збитків**: «Російські активи – ті, які вже заморожені, і ті, які ще необхідно заморозити, – дуже серйозні. Значна частина цих активів – у юрисдикціях саме європейських країн. Нам потрібна компенсація, і це справедливо. А отже, нам потрібен реальний, швидкий, законний механізм спрямування російських активів на відшкодування збитків, завданих російською війною».

Володимир Зеленський подякував канцлеру Німеччини Олафу Шольцу, який днями заявив, що той, хто інвестує у відновлення України, інвестує в майбутнього члена ЄС.

Повний текст: «Інвестуючи у відновлення України, ви інвестуєте у майбутнього члена ЄС – виступ Президента на Міжнародній експертній конференції з питань відновлення, відбудови та модернізації України»

УКРАЇНА МОЖЕ СТАТИ МАЙДАНЧИКОМ ДЛЯ РОЗМІЩЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА.

Денис Шмигаль

Прем’єр-міністр Денис Шмигаль вважає, що європейські країни, допомагаючи відбудовувати Україну, знайдуть тут нові можливості для розвитку свого бізнесу.

Таку думку він висловив на відкритті V українсько-німецького економічного форуму, повідомляє кореспондент Укрінформу.

«Європа зіштовхнулася із новим виміром загроз, з новою невизначеністю, і чорні лебеді з’являються все частіше, тому слід докорінно змінювати звичайно реагування. Європа має бути самодостатньою в усіх сферах від безпеки до енергетики, і Україна може в цьому допомогти. Наше велике відновлення стане бустером для економіки Європи, трампліном, каталізатором –

як хочете можете це називати. Я в цьому переконаний», - сказав Шмигаль.

За його словами, план відновлення України є грандіозним, хоча надзвичайно великими є збитки, які завдає росія розв'язаною війною нашій країні.

«Наша оцінка ресурсів, потрібних для відбудови, наближається до 750 млрд доларів. План відновлення України – не про те, як повернути все назад, а про те, як рухатися спільно уперед. В процесі нашої трансформації відкриються абсолютно нові можливості для європейського бізнесу», - переконаний прем'єр.

За його словами, такі можливості з'являться **в енергетиці, аграрному секторі, військово-промисловому комплексі, ІТ та інших сферах.**

«Україна може стати майданчиком для **розміщення європейського виробництва поруч із ринком збуту.** Для цього маємо кваліфікованих спеціалістів, розвинену логістику, потужну енергетику, природні ресурси», - додав глава уряду.

5. ПЛАНИ ВІДНОВЛЕННЯ – ЕКСПЕРТИ

DIXI GROUP РЕКОМЕНДУЄ УРЯДУ СТВОРИТИ «ЗЕЛЕНИЙ» БАНК ДЛЯ ЦІЛЕЙ ВІДНОВЛЕННЯ

Аналітичний центр DiXi Group рекомендує Кабінету міністрів та Національному банку України створити «зелений» банк для фінансування «зеленого» повоєнного відновлення країни.

«Використання досвіду Австралії, Швейцарії, Великобританії та інших країн у створенні «зелених» банків може допомогти Україні створити інструмент для фінансування заходів «зеленого» відновлення», – пише аналітикиня DiXi Group Альона Корогод у поясненні до звіту «Кращі практики реструктуризації боргу та повоєнного «зеленого» відновлення: можливості для України».

У дослідженні зазначено, що такий банк може бути створений або у рамках Плану відновлення України як **банк розвитку та координуюча фінустанова для повоєнної відбудови і підтримки «зелених» проєктів, або шляхом уповноваження існуючого державного банку.**

У разі утворення подібної установи її координуючий статус може бути закріплений у Політиці щодо розвитку сталого фінансування, затвердженої Нацбанком, та інтегрований у Дорожню карту з розвитку сталого фінансування.

Загалом, вважають у DiXi Group, у контексті фінансування українськими банками проєктів «зеленого» повоєнного відновлення прискорена реалізація цієї Політики може бути продемонстрована саме на такий фінустанові, як «зелений» банк.

Нагадаємо, за визначенням ОЕСР, «зелений» банк – це державна, квазідержавна або некомерційна фінансова установа, що створена спеціально для сприяння інвестиціям у низьковуглецеву, стійку до змін клімату економіку.

У світі вже існує понад десяток таких інституцій. Більше про міжнародний досвід діяльності «зелених» банків можна дізнатися у щоквартальному звіті DiXi Group.

[Повний текст](#)

СВІТОВИЙ БАНК: ЗАХІДНОЇ ДОПОМОГИ НЕ ВИСТАЧИТЬ НА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ. ПОТРІБНІ ПРИВАТНІ ІНВЕСТИЦІЇ

Як довго триватиме така залежність України від зовнішньої фінансової допомоги? Чи зможе Україна після завершення війни обслуговувати цей борг? І які шанси добитися його повного чи принаймні часткового списання?

Ці запитання ЄвроПравда поставила регіональному **директору Світового банку у справах країн Східної Європи Арупу Банерджі під час його візиту до Києва.**

Як вам, мабуть, відомо, Світовий банк був однією з тих організацій, які найшвидше відреагували на ситуацію, потреби України, як тільки почалася війна.

Вже через 11 днів після її початку ми вийшли на Раду директорів Світового банку з пропозицією щодо пакета на підтримку бюджету України на суму пів мільярда доларів.

Але ще важливішим є те, що ми дуже допомагаємо Україні в тому, щоби продовжувалося надання державних послуг, зокрема в соціальній сфері і у сфері охорони здоров'я, щодо виплати заробітної плати вчителям, державним службовцям та іншим категоріям.

Ми робимо це за допомогою так званого **«інструменту для посилення спроможності держави», англійською мовою це складається в абревіатуру PEACE (Мир).** Цей інструмент являє собою цілий набір різного роду фінансових інструментів, які використовуються для надання відповідної допомоги.

До цих інструментів належать міжнародні позики, які надають і Світовий банк, і ціла низка інших міжнародних партнерів (зокрема, європейських). Також Україні надається дуже велика кількість грантів, і тут у першу чергу треба згадати допомогу від Сполучених Штатів. Гранти цієї

країни на сьогодні вже склали близько **\$8 млрд.**

У цілому, якщо взяти весь пакет допомоги, який організував Світовий банк, то на сьогоднішній день вже здійснено виплат та прийнято зобов'язань на здійснення виплат на загальну суму **\$10 млрд.**

А згідно з нашими сподіваннями та планами, до кінця року сума допомоги Україні зросте ще на **\$4-5 млрд.**

На сьогодні грантова допомога, зокрема тут дуже велику роль відіграють Сполучені Штати Америки, складає трохи більше **\$7 млрд.** Усе інше складають **позики**, які надають Світовий банк та низка інших країн. Ці позики надаються на дуже сприятливих пільгових умовах, під дуже низьку відсоткову ставку.

Після завершення війни для України дуже важливим буде фактор часу. Україні буде потрібно достатньо часу для того, щоб відновити зростання економіки та бути спроможною виконувати виплати за своїми кредитними зобов'язаннями.

Зі свого боку ми дуже сильно підтримували ідею про те, що Україні в першу чергу потрібні гранти. Але сума наявних грантових коштів є меншою, ніж потреби України.

Тому наступний фінансовий інструмент, який буде потрібен Україні, – саме позики. І ці позики надаватимуться на дуже привабливих пільгових умовах, зокрема там буде дуже великий пільговий період, протягом якого Україна не повинна буде ані сплачувати відсотків, ані повертати основну суму боргу.

Ми бачимо, що в Україні йде процес відновлення ділової активності, що створюються нові бізнеси, які працюють так, щоб задовольнити потреби країни, і це дійсно відновлення економічної активності, яке ми зараз спостерігаємо в Україні.

У перші місяці війни потреби України у бюджетній підтримці (щомісячно) складали **\$5 млрд.**, а зараз у проекті державного бюджету на 2023 рік така підтримка державного бюджету передбачена на меншу суму – **\$3 млрд.** Уточню, що йдеться про ту частину бюджетних видатків, які не пов'язані з військовими потребами.

Тобто вже зараз помітно **зменшення потреб у бюджетній підтримці.**

Як бачимо, громадяни України показують хороший результат у відновленні економіки.

По-перше, відновлення України (якщо не називати це власне «відбудовою», а будемо говорити «відновлення України») повинно **починатися вже зараз**, до завершення війни. Тому що, як ви самі зазначили, Україні потрібно буде відбудовувати національну економіку, і економічна активність має відновлюватися просто зараз. І для цього треба буде проводити роботи з невідкладних ремонтів зруйнованих електромереж, систем водопостачання та іншої інфраструктури.

Друге питання було про те, які можуть бути загальні потреби. Уряд України разом зі Світовим банком та Європейською комісією провели оцінку таких потреб. Станом на 1 червня цього року ці потреби України загалом складали **\$349 млрд.**

Статус країни-кандидата у члени ЄС – це один із тих факторів, які дають найбільші надії для України.

Адже для повного відновлення української економіки **не вистачить публічних ресурсів, державних фінансів. Навіть західної фінансової допомоги на це не вистачить.**

А тому Україні обов'язково потрібні будуть **приватні інвестиції**. А статус країни-кандидата у члени ЄС є дуже сильним стимулом для збільшення обсягів як внутрішніх, так і іноземних інвестицій. Він дає інвесторам бачення ринків, кращий доступ та розуміння потенціалу української робочої сили.

[Повністю](#)

ЛЮДО ВАН ДЕР ХЕЙДЕН: ВІДСУТНІСТЬ ЄДНОСТІ В КРАЇНІ – ОДИН ІЗ ГОЛОВНИХ РИЗИКІВ ДЛЯ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Повоєнне відновлення України буде дуже складним завданням. Гроші на ці цілі можна буде знайти, але є серйозні побоювання, підкріплені історичними прикладами, що без політичних і соціальних реформ у країні не лише процес відновлення, але і його результат може виявитися далекими від очікувань. Про це в інтерв'ю The Page розповів Людо Ван дер Хейден, професор бізнес-школи INSEAD.

Інвестиції можливі з різних джерел: держави, приватні компанії, інвестиційні фонди. Сподіваюся, будуть і російські репарації. Український уряд має домагатися їх, проте не варто розраховувати на них. Багаті люди також мають шанс проявити свій патріотизм і великодушність.

Уряд має працювати на людину, фізична інфраструктура (житло, транспорт, порти, лікарні, школи) мають бути в пріоритеті. І найголовніше – юридична та наглядова інфраструктура, яка забезпечує, щоб інвестиції йшли за призначенням.

Я вважаю, що різні країни-союзники могли б допомогти українському уряду, припускаючи спільну структуру **наглядового управління**. Найпростіше буде з приватними коштами, оскільки їхні власники можуть самі домовлятися та організовувати процес інвестування, який, звісно, має координуватися урядом. Але це не має бути керівництвом чи наглядом, адже це обмежить пожертвування.

Основні ризики післявоєнного інвестування?

– Відсутність чіткої мирної угоди, яка гарантує середньострокову та довгострокову безпеку України.

Повернення корупції, якщо уряд намагатиметься керувати всім самостійно.

Неефективний уряд, який намагається все контролювати, недостатньо прозорий, який недостатньо делегує повноваження, розставляє неправильні пріоритети.

Відсутність єдності країни. Хоча я думаю, що якийсь час країна буде об'єднана й зосередиться на відновленні після гарантії перемоги.

Якість корпоративного управління є критично важливою для виходу України на європейські ринки. Але ключовим буде управління фондами, які буде створено для допомоги у відновленні після війни. Тож має йтися не лише про корпоративне управління, а й про управління в ширшому розумінні.

Міжурядовий механізм для управління мінливим контекстом, у якому опиниться Україна, також є важливим. Цього не сталося в Росії, куди вливали приватні кошти без особливої турботи про політичні та соціальні умови.

Усі ці питання досить складні та нові. Україні, можливо, доведеться впроваджувати інновації в управлінні через безпрецедентний характер проблем, які стоять сьогодні перед нею.

[Повністю](#)

ПИТАННЯ ЗАХОДУ НА 1 ТРИЛЬЙОН ДОЛАРІВ: ЯК ВІДБУДУВАТИ ЗРУЙНОВАНУ УКРАЇНУ

Крім приголомшливих нещодавніх бойових успіхів України, вісім місяців війни перетворили країну на фізичний, фінансовий та економічний кошик. Мільйони біженців втекли, валовий внутрішній продукт країни скоротився приблизно на третину, а уряд, бюджет якого виснажив війна, має щомісячний дефіцит у 4 мільярди доларів або більше — в основному фінансується за рахунок західних грантів, рятівного кола для вчителів, пенсіонери, що живуть на пенсії та мільйони інших.

Навіть якби Росія вийшла зараз, Україна залишалася б ослабленою роками. Згідно з дослідженням Київської школи економіки, до того, як цього місяця президент Росії Володимир Путін обрушив ракети на українські електростанції та інші об'єкти, вартість ремонту критичної інфраструктури країни вже оцінювалася майже в **200 мільярдів доларів**. І це лише мала частина загальних уламків безладних атак Москви.

Відбудова країни, яка є однією з найбільших у Європі за чисельністю населення та площею, буде завданням покоління. «Не щодня ви відбудовуєте цілу країну», — сказав Влад Рашкован, колишній заступник голови Національного банку України, який нині представляє країну у виконавчій раді Міжнародного валютного фонду.

Одне питання — питання в 1 трильйон доларів, за оцінками деяких економістів — полягає в тому, хто за це заплатить. **Сполучені Штати та Європа разом із міжнародними банками та установами розвитку повинні взяти на себе провідну та спільну роль.**

Щоб Україна досягла успіху, їй також необхідно реформувати та загалом переосмислити як життєздатного кандидата на вступ до Європейського Союзу, який може володіти важелями для здійснення цих реформ. Це означає, що відбудова України залежатиме не тільки від грошей

і бетону, хоча потрібні героїчні обсяги обох. Зрештою його доля обернеться трансформацією мислення та управління в країні, сумнозвісній олігархами та повсюдною корупцією. Ще до того, як стрілянина припиниться, країна повинна запустити **міцний, надійний, прозорий проект трансформації міністерств, ринків, судів, підприємств та установ, піднявши їх до західних демократичних стандартів і стандартів вільного ринку.**

Реформи потрібно починати навіть тоді, коли відновлення та гуманітарні зусилля прискорюються в зруйнованих містах, з яких виведені російські війська. Вони мають ключове значення не лише для запуску України на довгий шлях до членства в ЄС — надзвичайно суворого процесу, — але й для того, щоб дати сигнал західним урядам і багатостороннім установам, що їхні долари допомоги не будуть розтрачені олігархами та клептократами.

Україна розпочала вражаючі зусилля з планування реконструкції — тисячі чиновників і численні робочі групи розробляють креслення для відновлення житла, доріг, транспортних вузлів, фабрик, веж зв'язку, систем водопостачання та каналізації. Її власна судова преса має відповідати посиленій міжнародній зосередженості на довгострокових потребах України, навіть коли Захід поспішає коштами, зброєю та матеріальними засобами, щоб допомогти вести екзистенціальну війну проти Росії.

Західні лідери не можуть зволікати з визначенням того, хто контролюватиме та координуватиме сотні мільярдів доларів, які знадобляться з часом. **Серед вірогідних кандидатів – Велика сімка, Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку та сам ЄС. Хтось повинен бути головним, і найближчим часом.** Хорошим місцем для початку з цього питання є Берлін, де на вівторок запланована міжнародна конференція з питань відновлення України.

Зрозуміло, що українці хочуть, щоб проект реконструкції залучив російські активи, які були заморожені Заходом, включаючи 300 мільярдів доларів на депозитах російського Центрального банку. Немає сумнівів: Москва повинна заплатити військовій репарації. Але на цьому шляху стоять юридичні, фінансові та політичні перешкоди. Навіть якщо деякі російські активи вдасться конфіскувати або вилучити шляхом переговорів, щоб допомогти Україні відновитися, це, ймовірно, **займе роки.**

Іншим важливим заходом є створення **страхового фонду** за підтримки міжнародних фінансових установ для сприяння інвестиціям приватного сектора. Без цього бізнес навряд чи зможе застрахувати проекти, які розглядає в Україні. Корпорації зазвичай рухаються швидше, ніж міжнародні донори; вони є ключовими для створення добробуту в післявоєнній Україні.

[Джерело](#)

6. ХІД ВИКОНАННЯ ПЛАНУ ВІДНОВЛЕННЯ

УРЯД ЗАПУСКАЄ ПРОГРАМУ «ВІДНОВЛЕННЯ» В МЕЖАХ РОБОТИ ФОНДУ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ

Уряд затвердив постанову, яка передбачає запуск програми «Відновлення» в межах роботи Фонду енергоефективності.

Про це повідомив Прем'єр-міністр Денис Шмигаль.

«Відповідно, кошти Фонду тепер можуть бути також направлені на фінансування будівельних робіт із часткового відновлення житлових будівель, пошкоджених внаслідок військової агресії росії», — зазначив Прем'єр-міністр.

УРЯД ВИДІЛИВ ЩЕ 300 МЛН ГРН НА ВІДНОВЛЕННЯ ХАРКІВЩИНИ

Кабінет Міністрів України виділив Харківській області із резервного фонду державного бюджету ще 300 млн грн для ліквідації наслідків бойових дій і відновлення інфраструктури населених пунктів. Відповідне рішення Уряд прийняв на засіданні 18 жовтня.

«Від початку збройної агресії рф на території Харківщини пошкоджені або зруйновані понад 11,4 тисячі інфраструктурних об'єктів. І щодня ворог продовжує цинічно обстрілювати житлові будинки, лікарні, об'єкти критичної інфраструктури. Але Харківщина тримає стрій, і сьогодні на підтримку громад області Уряд виділив додаткові 300 млн грн, які підуть на відновлення належних умов проживання для людей», — зазначив Міністр розвитку громад та територій України Олексій Чернишов.

Кошти підуть на першочерговий ремонт житлової та соціальної інфраструктури, мереж і систем тепло-, газо-, водопостачання та водовідведення, опалення, електричних мереж.

ГРОМАДИ ЗМОЖУТЬ ОТРИМАТИ МАЙЖЕ БЕЗВІДСОТКОВІ ПОЗИКИ НА ПРОЕКТИ ТЕРМОМОДЕРНІЗАЦІЇ ВІД ЄІБ

Уряд під час засідання 21 жовтня затвердив постанову, якою знижується до 0,25% річних кредитна ставка на проекти з **термомодернізації адміністративних будівель, шкіл та лікарень**.

«Ідеться про програму від Європейського інвестиційного банку в розмірі 300 млн євро, яка була підписана 2 роки тому. Ми переглянули умови, і тепер громади фактично отримують можливість майже безвідсоткових позик на відповідні проекти термомодернізації. Це сприятиме зменшенню споживання енергоресурсів у майбутньому», — підкреслив Денис Шмигаль.